

STREEK-

ARCHIEF

Jaarverslag

2019

37ste verslag van Gerrit Kouwenhoven, streekarchivaris

Ik ben gek op eenmans-archieven. Waar de archivaris die je helpt de archieven kent omdat hij zelf de toegangen gemaakt heeft en alles weet over de nog niet geïnventariseerde archieven en weet wat er is gepubliceerd over hetgeen je aan het onderzoeken bent en die deze in zijn bibliotheek heeft.

Yvette Hoitink, professioneel onderzoeker

De Archiefcommissie bestaande uit burgemeester van Heerde mevrouw J. Koops – Scheele, burgemeester J.W. Wiggers van Hattem en wethouder B.J. Aalbers van Epe, kwam bij elkaar op 18 april en op 12 juni.

Twee vergaderingen van de Gelderse Archivarissen en van Gelderse archiefinspecteurs werden door de archivaris bijgewoond.

De archivaris is bestuurslid van de Heerder Historische Vereniging en redactielid van die vereniging en ook van Heemkunde Hattem.

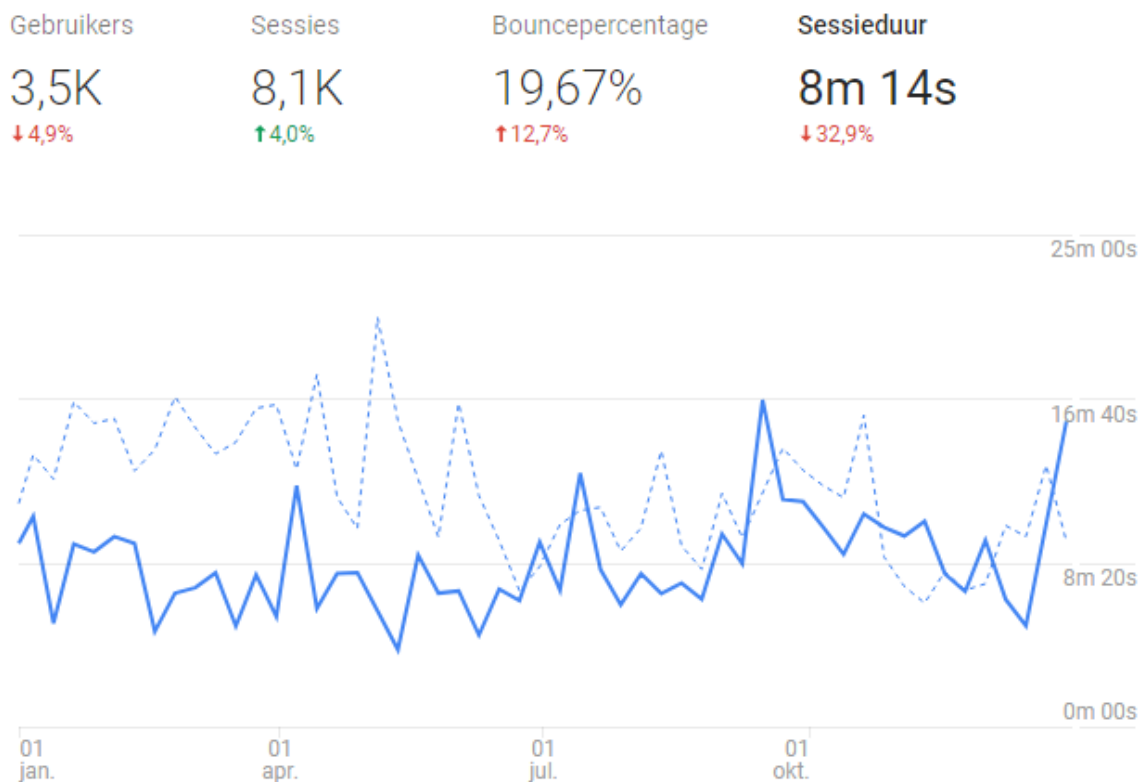
Nieuwtjes en wetenswaardigheden van het streekarchief werden gepubliceerd op de weblog: <https://www.streekarchiefepe.nl/blog/> en op twitter <https://twitter.com/archieNVeluwe> met 510 volgers.

Dienstverlening

Op de website www.streekarchiefepe.nl zijn de bibliotheekcatalogus, de archiefoverzichten en archiefinventarissen “bij”.

Met de website bereiken we 24 keer zoveel mensen dan met de studiezaal. En dat ook nog eens 24 uur per etmaal en 7 etmalen per week.

De bezoeken aan de website lagen 4,0% hoger dan vorig jaar. 3500 gebruikers kwamen 8100 keer kijken.

Er kwamen dit jaar 175 bezoekers tegen 150 vorig jaar. Zij brachten 391 maal een bezoek aan het Streekarchief, tegen 319 vorig jaar. Van hen waren er 38 genealogen die 42 keer kwamen. Er is dus sprake van een stijging. De dienstverlening kostte afgelopen jaar opnieuw veel tijd van de archivaris, mede omdat de verstrekte inlichtingen onveranderd veel aandacht vergden. Het aantal hiervan bedroeg 157, tegen vorig jaar 132. Daarvan betroffen er 54 genealogisch onderzoek en die kostten elk voor zich zeer weinig tijd. De andere zijn meestal arbeidsintensiever, vooral degene die voor de ambtenaren en bestuurders van de eigen gemeenten worden verricht. Het beschikbaar zijn van de meeste genealogische informatie op internet draagt bij aan het lage aantal te verstrekken inlichtingen op het genealogische vlak en het lage aantal genealogische bezoekers.

De studiezaal was vier dagen per week zes uur per dag open. Bij de afwezigheid van de archivaris sprongen werknemers van DIV in.

Het aantal fysieke bezoeken van de laatste jaren:

1999	794
2000	790
2001	869
2002	876
2003	1000
2004	855
2005	602
2006	432
2007	413
2008	422
2009	554
2010	482
2011	703
2012	706
2013	598
2014	580
2015	386
2016	420
2017	385
2018	319
2019	391

De inspanningen van onderzoekers leverde een behoorlijk aantal publicaties op, zoals:

- Onno de Vries. De Baronnenlijn, over onze verdwenen spoorlijn
- Bijdragen en mededelingen Gelre, deel 109, 2018, met Richard Cleve laatste bewoner van de Cannenburch door Willy Smit – Buit
- Deventer Jaarboek 2017 met artikel van Evert de Jonge: de strijd tussen deventer en Hattem over de Katentol 1597 – 1612
- Jan van Zelle, De oudste stem van het dorp. Luidklok Theodericus uit de dertiende eeuw.
- Anne Vermeer, Hendrik Dalhuisen 1850 - 1927. Een vroege fotograaf uit Oene. Biografie
- En verder uiteraard in de bladen van de historische verenigingen van onze drie gemeenten.

De onderzochte onderwerpen staan opgesomd in bijlage 1.

Beheer, opslag, gebouw

De klimaatinstallatie werkte naar behoren. Een mankement aan de koeler op het dak van het gemeentehuis is verholpen. De filters zijn regelmatig gecontroleerd en zo nodig vervangen. De ene tl-lamp in het depot die vanaf het begin nooit heeft gefunctioneerd is vervangen door een werkend exemplaar. Er was lekkage bij de verwarming zonder schade aan te richten, dat is verholpen. Het expansievat is vervangen.

De brandmelders en brandblussers zijn in het verslagjaar gecontroleerd. De pomp voor eventueel overtollig water is maandelijks getest.

Onze helling is met sneeuw een dankbaar slee-object midden in het dorp

Het waterschap huurt een aantal meters voor het projectbureau nevengeul Veessen – Wapenveld en Voorster Klei. De gemeente Heerde huurt enkele honderden meters nadat het nieuwe gemeentekantoor is betrokken om semi-statisch en te vernietigen archief op te slaan. Ook de gemeente Epe huurt een aantal meters om

semi-statisch archief een plek te geven. Dat levert een substantieel bedrag aan huurpenningen op. Eind van het jaar werden facturen verstuurd tot een totaal van € 35.082. Dat is 23% van de totale begroting van het Streekarchief. Dit geld vloeit terug in de gemeentekassen en komt *niet* ten goede van het Streekarchief. De provincie is als huurder van 1000 strekkende meter planken in de loop van het jaar vertrokken.

*De archieven van de provincie worden opgehaald.
Er waren drie van dit soort vrachtwagens voor nodig.*

De ruimte van de klimaatinstallatie en het kantoor is behandeld tegen zilvervisjes. De vier bezoekerscomputers zijn vervangen door nieuwe, snellere exemplaren. Er is een aantal besprekingen gehouden om tot een e-depot te komen. Een onderzoek hoe we het beste het kunnen aanpakken is aanbesteed.

Toegankelijk maken

De archiefoverzichten zijn bijgewerkt, zo ook de catalogi op de archiefbibliotheken. Die van Hattem groeide met 34 tot nu 3874 titels, die van Epe met 60 tot nu 4094 titels en die van Heerde met 43 tot nu 943 titels. Het Heemkundeblad van Hattem wordt op titelniveau toegankelijk gemaakt. De bibliografie van Hattem werd op deze manier ook bijgehouden. Zodoende heeft de catalogus van Hattem in totaal 5148 vermeldingen. Ook het mededelingenblad van de historische vereniging Ampt Epe wordt op titelniveau toegankelijk gemaakt en tevens wordt er een index op gemaakt. Vrijwilliger Lieske houdt de index op het blad van Heemkunde Hattem en van de Heerder Historische Vereniging bij. Deze informatie wordt ook gedeeld met de verenigingen die er hun voordeel mee doen op hun eigen websites. De archiefjes van Vrouwen van nu uit Oene en uit Emst/Vaassen zijn beschreven.

Henk Kloezeman sorteerde en beschreef foto's in de verzameling van Epe. Jan Nienhaus heeft alle foto's van Vaassen gescand en werkt nu ook aan de foto's van Epe. Bennie van der Veen verwerkte foto's in de verzameling van Heerde en heeft Veessen, Vorchten en alle straatbeelden van Heerde gescand. Hij werkt ook aan de films.

Het aantal gescande foto's is thans:

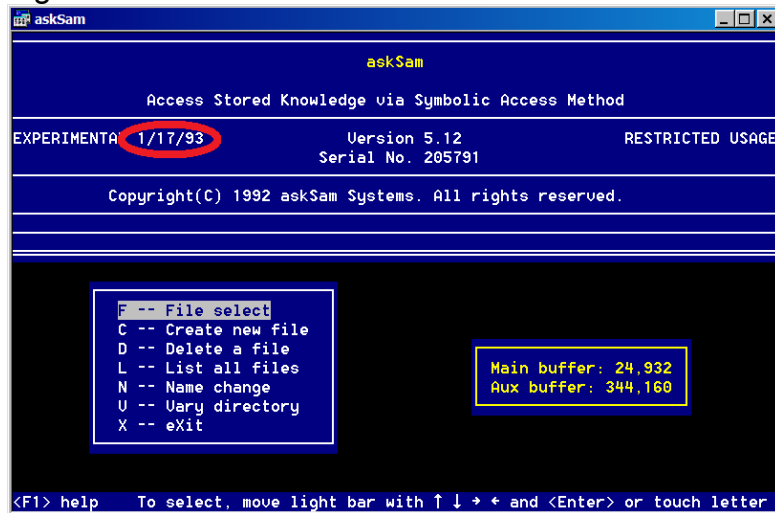
Epe	12.781
Hattem	6663
Heerde	6741

Jan Lieske maakte een index op de klapperkaartjes en dienstbodenregisters van Hattem en Heerde van 1900 – 1938. Hij maakte de index op de bouwvergunningen van Heerde af voor wat betreft de architecten en aanvragers. De index op alle 30.326 namen uit het bevolkingsregister van Heerde van 1880 – 1920 is in Atlantis voor internet ingelezen en gekoppeld aan de scans van de originele registers.

Wilte Vink ordent en beschrijft het archief van de Hervormde Goede Herderkerk van Epe.

Zes vrijwilligers voeren repertoires van de notariële akten in. Dit gebeurt rechtstreeks in Atlantis en het resultaat is dus meteen beschikbaar op de website. Van de notaris van Epe zijn 24 jaar gedaan (1909 – 1931). We hebben nog 99 jaar te gaan. Tien jaar van de Hattemse notaris zijn gedaan. Oud notaris Jan Schurink maakt in een eigen systeem de notariële akten van Heerde toegankelijk. Hij is van 1935 aan het terugwerken en gevorderd tot 1907. En dan wachten ons nog de notarissen van Vaassen.

Vanwege de introductie van Windows 10 hebben we met pijn in het hart afscheid genomen van het oude, uit 1993 daterende DOS programma askSam. Dit database-programma was in de jaren '80 populair geworden bij archivariissen omdat de velden niet gelimiteerd waren tot een bepaald aantal tekens en doordat men door de gehele tekst kon zoeken, eigenschappen die destijds niet gebruikelijk waren. Je kon er ook handig zelf in programmeren.

Educatie

De volgende artikelen zijn gepubliceerd:

- De vernoemingsreeks van Fennigje van de Mars in Veluwe geslachten
- En we noemen hem Zogarret in Heerde Historisch 173
- De Klok Zeepfabriek in Hattem 1902-1904 in Heerde Historisch 171/172
- Gesignaleerd: Pittoresk Hattem in Heemkunde Hattem 159
- De vesting en het kasteel Hattem in de Atlas Overijssel en Gelderland van historische verdedigingswerken in Nederland van de Stichting Menno van Coehoorn.

Een ondernemersvereniging uit Epe heeft het Streekarchief bezocht.

De lezing over de Kozakken is dit jaar vijfmaal gehouden, bij bejaarden in Heerde en Vaassen, een vrouwenvereniging in Oene, voor de stadsgidsen van Hattem en voor de NES in Epe.

Een Russische cameraploeg heeft opnames gemaakt voor een reportage over de Kozakken en onze archiefstukken die daarop betrekking hebben. Daar zitten enkele voor ons onleesbare Russische stukken bij van 1813.

Vrouwenvereniging Vrouwen van nu uit Oene bezocht het Streekarchief en bracht tegelijk hun eigen archief mee. In de etalage zijn stukken gelegd over drie honderdjarigen die binnen enkele weken in elk van onze drie gemeenten hun verjaardag vierden in bijzijn van de betreffende burgemeester.

Later is de het honderdjarig bestaan van het vrouwenkiesrecht tentoongesteld in de etalage.

Schoolklassen van de WG van de Hulstschool in Epe en van een school in Wezep bezochten het Streekarchief. Ook werd meegedaan aan de roefeldagen.

Op een symposium over Gelderse historie in het provinciehuis werd Herman Willem Daendels, de patriottenleider uit Hattem, verdedigd in de nominatie tot belangrijkste persoon in de geschiedenis van Gelderland. Hij kwam tot een redelijke score. Aan de KRO-NCRV serie Achter de Dijken de Bevrijders, werd meegewerkt in de aflevering waar in de Hattemer patriotten voor het voetlicht traden.

Acquisitie

De volgende archieven en verzamelingen werden aangewonnen:

- Vrouwen van nu Emst / Vaassen
- Vrouwen van nu Oene
- Documentatie van het Museum Oene
- Documentatie over de MKZ-crisis van het museum Oene
- Enkele films van de dorpen Epe, Emst en Oene van Adolfs.
- Aanvulling van de KNNV afkomstig van Els Koopmans – Grommé
- Aanvulling van de Stichting hulp aan Oost Europa te Hattem

Toezicht op het beheer van de moderne archieven

Selectielijsten van te vernietigen archiefbescheiden van alle drie gemeenten zijn voor de vernietiging plaats had gecontroleerd. Aan Hattem is een inspectiebezoek gebracht.

Incidenteel zijn de beheerders van de moderne archieven geadviseerd over nieuwe ontwikkelingen en voorvallen.

Restauratie

Voor de gemeenten Epe en Heerde kon jaarlijks volgens het opgemaakte restauratieplan oude archieven worden gerestaureerd.

Ook voor de gemeente Hattem is er een plan, maar geen geld.

Digitalisering van oude bronnen.

De reeds gescande Eper Couranten die nu in bestanden van steeds een maand zijn gegroepeerd, zijn opgesplitst naar pagina's om ze zo geschikt te maken voor de website. Er was nog geld over van de (provinciale subsidie van de) nieuwbouw dat hiervoor wordt gebruikt. Verder zullen van dit geld de veelgebruikte kadastrale leggers worden gescand.

Bijlage 1. De onderzochte onderwerpen.

Vosbergen, Heerderweg 20 Epe, bevrijdingsdatum Epe WO II, W.M.G. overeenkomst, bestemmingsplan Wissel, familie Berghorst, Sint Antonieweg 1, Eekweg 4 Epe, muziektenten, Meenseweg 2a Heerde, Koerberg Heerde, Oene, oorlogsslachtoffer 16 apr 1945 Vaassen, sporthal Noord Veessen, crisis, bestemmingsplan Wissel, Kortenkamp, Epenhorst, Witte Lijster, Eperheem, partnerschap Gronau , WO II , botenvijver Dellen, hertenkamp en plas, doodsoorzaak opa, filmiga, rivierkazematten, hoe oud is Veessen, Kruisstraat 20 Hattem, Oenerweg, Brinklaan Epe, Haalberg Hattem, Nieuw Tongerenseweg 4 Epe, Kamphuis Schooten, Loeffpark, wijkindeling, bruidspaar, huizen Apeldoornseweg 100 e.v. Vaassen, Gloriaaan 15 afgebroken, weteringen Oene, Schöpe, biografie Feltz, stamboom Epenaren, witteveens molenaars, weg in voortuin Apeldoornseweg 153, eigen huis Populierenlaan 12, Emst, wolven, pionierspenningen, Jungerman, Hooiberg en joden, Emst, buurt Het Broek Heerde, huizen Vaassen, foto's van het verzet, Engelenburg, gemeenteraad Hattem, dopen Hattem, bestemmingsplan Schaveren Lariksweg 12, bouwvergunning Marijkewet 62 64, Eper incestaffaire, kranten, Fabricius kippenfokker Vaassen, Rabbit Hill, Achterdorperweg 7, oude kaarten, 4 mei toespraken, onderduikers, evacués WO II, drankvergunningen, kleed raadzaal Epe, confectie centrale in Waeghuys, Epe verzet WO II, is de toren van Epe van de gemeente?, bouwvergunning Markt 18 19, Slathstraat 1, huisartsen, servituut vaassen, bouwvergunning, Tongeren, opa in verzet WO II, Indonesisch repatriant, bouw gemeentehuis, timmerbedrijf Smit Vaassen, documentaire Cannenburgh, natuurkeien Hattem, Houdt de ketting strak 40 jaar, schoolmeester Eekmars Vaassen, Bordewijk Oene WO II, Le Chevalierlaan, familie Treep, Hattem en de Hanze, krantenstukjes 1961 - 1962, bevrijdingsdag, Joden in WO II, artsen in Epe, crash van 13 juni 1944, Kanaalweg 8, kerk Epe, Hoofdstraat, 1566 hervorming, weteringen, kerkgebouw, Oene, schilderij van L de Haan Markt, Dellenweg 26 bouwvergunning, beeldenstorm Heerde, grafzerken in Doesburg, molens Molecaten, Wheme Hattem, stolpersteine voor Epe, IJssellinie 17de eeuw, Epe Gronau, Wisselseweg 9, Oude Oenerweg 18, bestmminsplan Epe - Noord, tapijt raadzaal Epe, foto's van klokken, carillon Epe, emigranten 1847 naar Pella, bleker Van den Sigtenhorst, wethouders, boerderijnaam, busongeluk koor Elburg 25 jaar geleden, Ballastputweg 5 7 , bouwvergunningen, Johanna Goudkuil, erebogen, maple leaf, bevrijding, bestemming beheerderswoning, Daendels, Wilhelmus, doop opa, giften voor het klokkenspel van Hattem, moord in Oene 6 mei 1770, Korte Kerkstraat dwarssteeg, kinderen Albert van 't Spijker, hongertochten WO II, veenkolonist, verordening begraafplaatsen, joods echtpaar Meijers Epe, oorlogsmonument Heerde, muziektenten Heerde, bestemmingsplan centrum Vaassen, Greet Hofmans, bestemmingsplan, inventaris archief Molecaten, Katerveersluis, bestemmingsplan oosterhof 12de herziening, Ellen Jonker, Boersema, Nawijn, verkoop grond voor gereformeerde school Hattem, Berghuizerbad opgericht 29 08 1970, hulp Vaassen, Kops Hagedoorn, Marinus Dul, begraafplaatsverordeningen, honderdjarige Gerrit Post, Hattem en de Hanze, de naam Epe, Klok zeepfabriek, Wiekenpleintje Vaassen, verkochte bedrijfsgrond Hattem, geen archief voor 1771, tekening Markt, molenaar Wouda Surhuisterveen, Arbeidseinsatz WO II, Steven Jans Mulder, bestemmingsplan Centrum Vaassen, mw Potter, geboortetijdstip, huizen Vaassen, molen Horsthoek, Kroonenberg, partiotten Hattem, fotos voor gemeentegids Hattem, Holthuis, buurthuis Burgerenk, Kozakken, bestemmingsplan, kunstwerk Vaassen, drie gemeentehuizen, Mienattie, trouwen epe 1710-1730, neergestort vliegtuig Veessen, burgemeester Mos, Martinuskerk mozaiek ps 42, Broekman, bouwvergunning Hezenbergerweg 5, villa Van Hall Eijerdijk 23 Hattem, viaduct A 28, Hertog Willemweg, Steven Jans Mulder, Buijink, kwartierstaat, brand Brakel, Daendels, Van Marle, Gerrit de Ruiter oorlogsslachtoffer, tolhuis Kamperweg Heerde, plattegrond Zacharias Roman, "mijn vader" (van 1896), remplacant, Klaas van de Werven, Daams molen, foto kleine veer Hattem, huwelijksbijlagen familysearch, elf kinderen, pensioenrechten, sagen en legendes, schilder P P Rink in Hattem, raadhuis Heerde, fietsroute grens van Gelderland, begraafregisters, Grote Voorn, graf Van Heemstra Hattem, Musmarkt in raad van beroerten, nalatenschap, De Weerdt, Zuiderzeestraatweg Olde Skoele, affiche tentoonstelling aan het stadhuis van Hattem, bestemmingsplan Schaveren, oorlogsslachtoffer Willem Wolff, Staelens, monumenten WO II Hattem, grondstrookjes Berkenoord, Braam, Chris van , geboortekaartjes vroedvrouw Hoekstra, familie van Austin, bouwtekening pastorie Veessen, archeologie bordje PAM Wheme Hattem, bouwvergunning Oenerweg 65, trafohuisje Hoofdweg, doodgraverswoning Wiessenberg, begraafplaatsenverordeningen, neergestorte Messerschmitt Veessen, Schaveren, Marialust Heerde, boom Apeldoornseweg, Bestemmingsplan Centrum Epe., erfenis, foto's bevrijding WO II, Tijssen overleden , IJsseldijk 79 bouwjaar, herbegraven echtpaar Van Gelder, verkoop grond, mechanisatie boerderijen.